

Rio Tinto

Januari 2012
www.riotinto.com

Bedrijfsintegriteitsnorm – anti-corruptiebeleid

Belangrijkste wetenswaardigheden

Belangrijk voor iedereen

- Rio Tinto verbiedt elke vorm van omkoping en corruptie.
- Geschenken, bedrijfsgastvrijheid, reizen en dagvergoedingen mogen niet worden gegeven of ontvangen als beloning of als aansporing voor een voorkeursbehandeling.
- Rio Tinto neemt geen deel aan partijpolitiek. Rio Tinto doet geen betalingen aan politieke partijen of individuele politici.
- Rio Tinto schenkt niet aan liefdadigheid en gaat geen sponsorschappen aan waar dat zou kunnen worden uitgelegd als omkoping of betalingen voor ongeoorloofd zakelijk voordeel.
- Alle medewerkers van Rio Tinto hebben de verantwoordelijkheid om overtredingen van deze norm te melden.¹

Overige zaken voor het bedrijfsmanagement van het concern

- Rio Tinto zal elk vermoeden van overtredingen onderzoeken.
- De boeken en bescheiden van Rio Tinto moeten accuraat zijn.
- Werknemers in mogelijk kwetsbare functies moeten voorlichting krijgen ter vermindering van het risico van niet-naleving van deze norm.
- Rio Tinto wil dat alle bedrijven waarin zij belangen heeft vergelijkbare anti-corruptienormen invoeren en toepassen.

Inhoud

Belangrijkste wetenswaardigheden	1
Inleiding	3
Bedrijfsintegriteit en naleving	5
Algemene definities	6
Deel A: – Belangrijk voor iedereen	9
1.0 Omkoping, corruptie en afpersing	9
2.0 Geschenken, bedrijfsgastvrijheid, reizen en dagvergoedingen	10
3.0 Politieke betrokkenheid	23
4.0 Donaties aan liefdadigheidsinstellingen en sponsoring	24
5.0 Melden van omkoping, corruptie en overtredingen	27
Deel B: – Overige kwesties voor het bedrijfsmanagement van werkmaatschappijen	28
6.0 Meldingen aan senior niveaus en onderzoeken	28
7.0 Boeken en bescheiden en interne controlemaatregelen	29
8.0 Trainingen voor de vermindering van het risico van niet-naleving	30
9.0 Samenwerking met zakelijke partners	32

¹Gebonden aan plaatselijke wetgeving

Inleiding

Wat houdt deze norm in?	Deze norm bevat verplichte voorwaarden die concernbedrijven moeten opnemen in hun nalevingsprogramma
Voor wie geldt deze norm?	Alle werkmaatschappijen, werknemers en core contractors (dat kunnen ook consultants en andere dienstverleners zijn) van het Rio Tinto concern moeten deze norm naleven. Niet-naleving kan leiden tot disciplinaire maatregelen en zelfs tot beëindiging van het dienstverband. Ook kunnen er civiele en strafrechtelijke straffen gelden.
Wat gebeurt er als ik de norm naleef en wij daardoor transacties mislopen?	Rio Tinto geeft volledige steun aan werknemers en core contractors die deze norm naleven. Als wij transacties mislopen omdat een werknemer of core contractor weigert om gedrag te vertonen dat in strijd is met de norm zal hij of zij hier geen nadelige gevolgen van mogen ondervinden. Als onze norm afwijkt van plaatselijk geldende wetten, zal Rio Tinto de meest strikte van de twee hanteren.
Wanneer wordt deze norm van kracht?	Deze norm wordt van kracht op 1 januari 2012, tenzij het algemene hoofd van de afdeling Naleving anders beslist.
Wie is eigenaar van deze norm?	Rio Tinto Naleving.

Wie is aansprakelijk voor deze norm?	Alle leidinggevendenden van het concern moeten deze richtlijn implementeren en uitvoeren in hun werkmaatschappij.
Waar kan ik meer informatie vinden?	De <i>Anti-corruptie toolkit</i> bevat sjablonen en adviezen om werkmaatschappijen te ondersteunen. Deze toolkit vindt u in het nalevingsdocument op het <i>Prospect</i> -portaal. Als u twijfelt of bepaalde gedragswijzen voldoen aan deze norm of overeenstemmen met geldende wetgeving, kunt u uw line manager en/of Rio Tinto Naleving aanspreken. De contactgegevens vindt u op het nalevingsdocument op het <i>Prospect</i> -portaal Als u vragen of opmerkingen heeft over deze norm of de bijbehorende documenten, kunt u een e-mail sturen aan compliance6@riotinto.com
Definities:	Termen die in slechts één paragraaf verschijnen worden aan het begin van die paragraaf gedefinieerd. Termen die in meerdere paragrafen voorkomen, worden gedefinieerd in de paragraaf Definities.

Bedrijfsintegriteit en naleving

Het streven van Rio Tinto naar integriteit en naleving is uiteengezet in *Onze manier van werken*:

‘Wij zijn allen verantwoordelijk voor het integer en verantwoord zakendoen namens Rio Tinto. In elk land waarin wij onze activiteiten uitoefenen, wordt van het personeel van Rio Tinto verwacht dat ze alle wetten, Onze manier van werken en de beleidslijnen en normen van Rio Tinto naleven. Onbekendheid met de wet is geen aanvaardbare reden voor niet-naleving, en daarom moeten wij allen op de hoogte zijn van de toepasselijke wetten die betrekking hebben op onze activiteiten.’

Dit streven vloeit voort uit onze kernwaarden. Het stelt ons in staat om een goede werkgever en een goede buur te zijn. Het helpt ons om de wetgeving na te leven en het is essentieel voor het succes van ons bedrijf op de lange termijn.

Om dit streven te ondersteunen en een robuuste en transparante cultuur van integriteit en naleving te scheppen, hebben wij een bedrijfsbreed programma voor Integriteit en Naleving ingevoerd. Deze *Bedrijfsintegriteitsnorm – anti-corruptiebeleid* vormt een belangrijk onderdeel van dat programma.

Algemene definities

Associé betekent:

- iemand met wie persoonlijk zaken wordt gedaan;
- een naaste vriend;
- iemand die een trustee is van een trust waarvan de werknemer of core contractor zou kunnen profiteren; of
- een directeur of functionaris van een bedrijf of andere entiteit waarover de werknemer of core contractor aanzienlijke zeggenschap heeft.

Core contractor betekent contractors, consultants en overige dienstverleners die ‘Categorie 1 contractors’ zijn en eventuele anderen die volgens een werkmaatschappij nalevingstraining nodig hebben.

TOELICHTING:

Informatie over deze term vindt u in de anti-corruptie due diligence richtlijnen.

Contractor omvat mensen die tijdelijk werkzaam zijn via een bureau of firma.

Werknemer betekent directeuren, functionarissen en medewerkers (vast of tijdelijk in dienst, fulltime of parttime) en tijdelijk personeel rechtstreeks in dienst van de Rio Tinto Groep, maar omvat geen contractors.

GBCP betekent ‘*Group business compliance programma*’ een nalevingsprogramma van een werkmaatschappij dat voldoet aan de eisen zoals uiteengezet in de Nalevingsrichtlijnen.

Algemene definities (vervolg)

‘Overheidsambtenaar’ omvat:

- een ambtenaar of werknemer van een overheid of staatsbedrijf;
- een ambtenaar of werknemer van een overheids - of reglementerende instantie;
- een functionaris of werknemer van een politieke partij of een politieke kandidaat;
- functionarissen of werknemers van internationale organisaties zoals de Verenigde Naties, de Wereldbank of het Internationaal Monetair Fonds;
- een lid van het gerechtshof of de magistratuur;
- iemand die de verplichtingen heeft of uitvoert van een benoeming, functie of positie gecreëerd door gewoonte of gebruik, met inbegrip van sommige leden van koninklijke families en sommige stamhoofden;
- iemand die een bevoegde tussenpersoon is van een overheidsambtenaar of als zodanig optreedt, of
- een verwant of associé van een dergelijke overheidsambtenaar.

TOELICHTING:

- a) ‘Overheidsambtenaar’ omvat politieagenten, douane- en belastingambtenaren, werknemers van staatsbedrijven, politieke partijfunctionarissen, zowel als kinderen of andere verwanten van overheidsambtenaar of politieke partijfunctionaris.
- b) Als u twijfelt of iemand een overheidsambtenaar is, of als u twijfelt of de entiteit een staatsbedrijf is, raadpleegt u Rio Tinto Naleving.

‘Werkmaatschappij’ betekent:

- een productgroep van Rio Tinto; of
- de verzamelde wereldwijde functies onder management van een leidinggevende van een werkmaatschappij.

‘Leidinggevende van een werkmaatschappij’ betekent de hoogste leidinggevende van een productgroep, of, bij wereldwijde functies, hun leidinggevende die zitting heeft in het Executive committee van Rio Tinto.

‘Interne controlemaatregelen’ omvatten *Onze manier van werken*, beleidslijnen, normen, en andere interne controlemaatregelen die zorgen dat nalevingsverplichtingen worden voldaan en nalevingsrisico’s worden beheerd.

‘Genomineerd land’ is een land met een score van minder dan 6,5 op de meest recente corruptieperceptie-index van Transparency International (TI.)

‘Verwant’ betekent een direct familielid en omvat echtgenoten, partners, ouders, kinderen en broers en zussen, zowel bloedverwanten als verwanten door huwelijk of adoptie (met inbegrip van aangetrouwde familie) en omvat tevens huisgenoten van een betrokkene (anders dan huurders of huispersoneel).

‘Rio Tinto’, ‘Rio Tinto Concern’, of ‘Concern’ betekent Rio Tinto plc, Rio Tinto Limited en alle bedrijven die direct of indirect geheel of in meerderheid eigendom zijn of worden beheerd door Rio Tinto plc of Rio Tinto Limited.

TOELICHTING:

Entiteiten zoals Queensland Alumina Limited, waarin noch Rio Tinto plc noch Rio Tinto Limited meerderheidsbelangen heeft, vallen niet onder deze definitie. Indien u twijfelt of een entiteit onderdeel is van het Rio Tinto Concern, kunt u voor advies contact opnemen met Rio Tinto Legal.

‘Rio Tinto-personeel’ betekent werknemers en core contractors van Rio Tinto.

Deel A: – Belangrijk voor iedereen

1.0 Omkoping, corruptie en afpersing

Rio Tinto verbiedt elke vorm van omkoping en corruptie.

Voor dit onderdeel geldt de volgende definitie:

‘Steekpenningen’ zijn onofficiële betalingen (meestal kleinere bedragen) aan een (vaak laaggeplaatste) overheidsambtenaar om ervoor te zorgen dat routinehandelingen of -diensten waar een persoon of bedrijf recht op heeft, worden uitgevoerd of sneller worden uitgevoerd. Ze zijn verboden.

Omkoping is verboden. Personeelsleden van Rio Tinto mogen niet omkopen of corrupt zijn, ze mogen er niet medeplichtig aan zijn of erbij betrokken zijn.

U mag noch direct, noch indirect smeergeld of andere ongepaste voordelen aanbieden, beloven, geven, vragen of aanvaarden teneinde transacties tot stand te brengen, zaken te doen of te blijven doen of te sturen of enig ander ongeoorloofd voordeel te verzekeren in de bedrijfsvoering. Dit geldt zowel voor overheden als voor particuliere personen en ondernemingen.

Steekpenningen zijn verboden. Rio Tinto-personeel mag noch direct, noch indirect steekpenningen aanbieden of betalen aan overheidsambtenaren.

Betalingen aan een overheidsambtenaar zijn niet toegestaan met uitzondering van de situaties die in deze norm worden uiteengezet. Rio Tinto-personeel mag geen betalingen doen aan een persoon die een overheidsambtenaar is behalve in die gevallen die worden uiteengezet in deze norm.

TOELICHTING:

Adviezen over rechtmatige betalingen aan overheden vindt u in de *Anti-corruptie due diligence richtlijnen*.

Betalingen om uw veiligheid te beschermen zijn toegestaan. Wanneer Rio Tinto-personeel te maken krijgt met afpersingseisen die expliciet of impliciete bedreigingen van persoonlijke veiligheid behelzen, mogen zij betalingen doen die in andere gevallen verboden zijn. In dergelijke omstandigheden dient de werkmaatschappij te zorgen dat dergelijke betalingen:

- nauwkeurig worden opgenomen in de Rio Tinto boekhouding als afpersingsbetalingen gedaan ter bescherming van persoonlijke veiligheid; en
- zo snel als redelijkerwijs mogelijk is worden gemeld aan de betreffende leidinggevende van de werkmaatschappij, het algemene hoofd van Naleving en het hoofd van Beveiliging.

2.0 Geschenken, bedrijfsgastvrijheid, reizen en dagvergoedingen

Geschenken, bedrijfsgastvrijheid, reizen en dagvergoedingen mogen niet worden gegeven of ontvangen als beloning of als aansporing voor voorkeursbehandelingen.

Voor dit artikel gelden de volgende definities:

‘Voordeel’ betekent geschenken, bedrijfsgastvrijheid en reizen.

TOELICHTING:

Dagvergoedingen vallen niet onder deze term.

‘Landlimiet’ betekent de limiet die is vastgesteld voor een land zoals vermeld op de anti-corruptiepagina van het *Prospect*-portaal (nalevingstoolkit).

‘Bedrijfsgastvrijheid’: redelijke (niet-overvloedige) maaltijden die in verband worden gebracht met het bevorderen, demonstreren of bespreken van de zaken van Rio Tinto vallen hier niet onder.

‘Onkostenmanagementsysteem’ betekent het systeem of de systemen die door een werkmaatschappij worden gebruikt om onkostendeclaraties van werknemers te verwerken.

‘Geschenken’ betekent alles van waarde dat gegeven of ontvangen wordt waarvoor de ontvanger niet de reële marktwaarde betaalt.

‘Dagvergoeding’ betekent een betaling (gewoonlijk berekend op dagelijkse grondslag) die een werkelijke schatting omvat van redelijke kosten voor reizen, maaltijden, accommodatie en andere redelijke kosten die derden maken om een zakelijke vergadering of evenement van Rio Tinto bij te wonen.

2.0 Geschenken, bedrijfsgastvrijheid en dagvergoedingen (vervolg)

Samenvatting voordelen

Waarde (indien aan alle andere vereisten is voldaan)	Opnemen?	Voorafgaande goedkeuring vereist?
nominale waarde**	Nee	Nee
< Landlimiet	Ja	Nee
> Landlimiet	Ja	Ja; uw manager
> 2 x Landlimiet	Ja	Ja; Band C of hoger

**In het algemeen, minder dan 25 procent van landlimiet. Zie paragraaf 2.5 hieronder.

TOELICHTING:

Voor elk land geldt een limiet ten aanzien van overheidsambtenaren en een andere limiet ten aanzien van andere derden. Zie paragraaf 2.7.

2.1 Geschenken, bedrijfsgastvrijheid of reisvoorzieningen kunnen als omkoping bedoeld zijn

Geschenken, bedrijfsgastvrijheid, reizen en dagvergoedingen mogen niet direct of indirect worden verstrekt of ontvangen, met de opzet of het effect van het ongeoorloofd verwerven, behouden of sturen van transacties of het verzekeren van ongeoorloofde voordelen in de bedrijfsuitoefening

Elk voordeel moet toegestaan zijn volgens plaatselijke wetgeving en beleidslijnen van derden. Rio Tinto-personeel mag geen voordelen beloven, aanbieden of geven aan derden, die volgens plaatselijke wetgeving en de bekende beleidslijnen van de werkgever van de betrokken derden verboden zijn. Ook mogen zij geen voordelen aanvaarden of ontvangen die volgens plaatselijke wetgeving en de bekende beleidslijnen van de betreffende werkgever verboden zijn.

Geef nooit contanten. U mag geen geld of waardepapieren (zoals cadeaubonnen, certificaten of waardebonnen) schenken als cadeau of in plaats van bedrijfsgastvrijheid of reizen.

TOELICHTING:

In zeer zeldzame situaties is het wel gebruikelijk om contanten te betalen (bijvoorbeeld bij begrafenissen in Japan). Dit kan van te voren worden goedgekeurd door een line manager uit band C (managing director/president) of hoger.

2.0 Geschenken, bedrijfsgastvrijheid en dagvergoedingen (vervolg)

Alle voordelen die u belooft, aanbiedt of geeft aan iemand, of aanvaardt of ontvangt van derden moeten:

- worden gegeven of ontvangen uit naam van Rio Tinto en niet uit naam van de werknemer of core contractor;
- gebruikelijk zijn, in soort en in waarde, in het betreffende land en worden gegeven of ontvangen op de gepaste tijd of in het gepaste seizoen en/of in gepaste omstandigheden;
- openlijk worden gegeven of ontvangen; en
- niet worden gegeven aan, of ontvangen van iemand die meer dan drie keer binnen een tijdsbestek van twaalf maanden voordelen heeft genoten of gekregen.

TOELICHTING:

Waar een derde partij voordelen aanbiedt aan een groep werknemers of core contractors, kan de persoon met de hoogste functie om goedkeuring vragen voor de hele groep zoals vereist krachtens deze norm.

Bedrijfsgastvrijheid voor derden. Alle bedrijfsgastvrijheid die u belooft, aanbiedt of levert aan derden:

- moet in aanwezigheid van de Rio Tinto-gastheer plaatsvinden, d.w.z. de werknemer of core contractor van de werkmaatschappij die de bedrijfsgastvrijheid biedt;
- moet het uitvoeren of vervullen van een contract betreffen of deel uitmaken van de normale gang van zaken bij het bevorderen, demonstreren of verklaren van de bedrijfsvoering van Rio Tinto;
- moet voor:
 - overheidsambtenaren, en
 - andere derde partijen, als het bijzondere evenementen betreft (zoals een uitnodiging voor sportieve of culturele evenementen met dure of veelgevraagde kaartjes, bijvoorbeeld tennistoernooien of wereldcupwedstrijden of premières van concerten of voorstellingen),

voorafgegaan worden door:

- a) een schriftelijke uitnodiging die de arrangementen van Rio Tinto beschrijven aan de werkgever van degene die het evenement aangeboden krijgt, en
- b) schriftelijke goedkeuring van die werkgever.

Reizen voor derde partijen. Alle reizen (met inbegrip van accommodatie en andere verwante onkosten) die u belooft, aanbiedt of levert aan derden moeten:

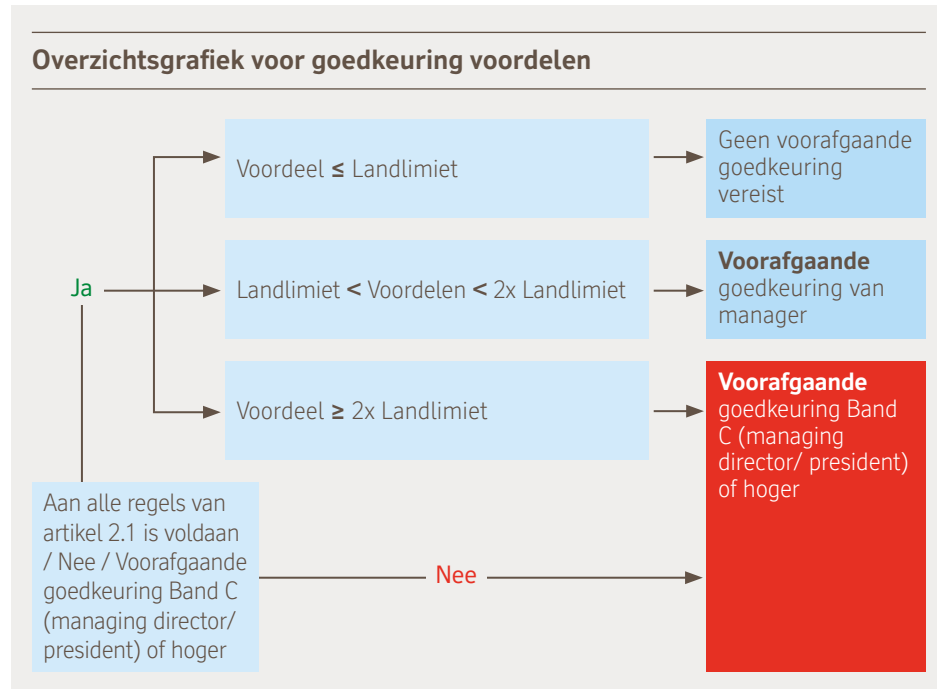
- het uitvoeren of vervullen van een contract betreffen of deel uitmaken van de normale gang van zaken bij het bevorderen, demonstreren of verklaren van de bedrijfsvoering van Rio Tinto;
 - geleverd worden aan de juiste personen;
 - voor:
 - overheidsambtenaren, en
 - andere derde partijen, wanneer het reizen tussen verschillende staten of landen betreft,
- voorafgegaan worden door:
- a) een schriftelijke uitnodiging die de arrangementen van Rio Tinto beschrijven aan de werkgever van degene die de reis aangeboden krijgt, en
 - b) schriftelijke goedkeuring van die werkgever;
- van een niveau zijn dat niet hoger is dan is toegestaan voor equivalente werknemers van Rio Tinto;
 - geen reizen (of accommodatie) omvatten voor een verwant, associé of andere gast van de ontvanger; en
 - geen betaalde of vergoede tussenstops omvatten.

TOELICHTING:

Indien van de overheidsambtenaar of van zijn of haar werkgever binnen de volgende 12 maanden een besluit wordt verwacht, kunt u die ambtenaar geen voordeel aanbieden zonder voorafgaande goedkeuring van een manager (band C of hoger) zoals uiteengezet in paragraaf 2.2.

2.0 Geschenken, bedrijfsgastvrijheid en dagvergoedingen (vervolg)

2.2 Wanneer is goedkeuring vereist voor voordelen?

Het bovenstaande schema is een uiteenzetting van de goedkeuring voor voordelen zoals vereist volgens deze paragraaf 2.2.

Geen goedkeuring: Indien aan alle regels van artikel 2.1 is voldaan **EN** het voordeel een waarde heeft gelijk aan – of lager dan de landlimiet, heeft u geen voorafgaande goedkeuring nodig van een manager **krachtens deze norm**.

TOELICHTING:

Zelfs wanneer deze norm geen voorafgaande goedkeuring vereist, kan de werkmaatschappij eisen hebben waaraan u moet voldoen.

Voorafgaande goedkeuring van manager: Indien aan alle regels van paragraaf 2.1 is voldaan **EN** het voordeel een waarde heeft die hoger is dan de landlimiet, maar lager dan twee keer de landlimiet, moet het Rio Tinto-personeel dat het voordeel schenkt of ontvangt voorafgaand goedkeuring van hun manager vragen.

Voorafgaande goedkeuring Band C (managing director/ president): Indien niet aan alle regels van artikel 2.1 is voldaan **OF** indien het voordeel een waarde van twee keer de landlimiet of hoger heeft, moet het Rio Tinto-personeel dat het voordeel schenkt of ontvangt voorafgaande goedkeuring verkrijgen van hun line manager uit band C (managing director/president) of hoger.

TOELICHTING:

- Voorafgaande goedkeuring** moet **schriftelijk** zijn (kan via e-mail). De goedkeuring moet worden verkregen **voordat** een voordeel wordt beloofd, aangeboden of gegeven. Waar mogelijk moet de goedkeuring worden verkregen voordat Rio Tinto-personeel voordelen aanvaardt – indien dat niet haalbaar is, dan zo spoedig mogelijk daarna.
- Niemand is bevoegd om voordelen goed te keuren die omkoping zijn of zouden kunnen zijn** – zie de eerste zin van paragraaf 2.1.

2.0 Geschenken, bedrijfsgastvrijheid en dagvergoedingen (vervolg)

2.3 Dagvergoedingen aan derden

TOELICHTING:

- a) Betaling van dagvergoedingen is uitzonderlijk. Rio Tinto **ontmoedigt** dergelijke betalingen. In beperkte omstandigheden is het betalen van dergelijke vergoedingen echter aanvaardbaar.
- b) Alle dagvergoedingen dienen apart te worden vastgelegd. Ze kunnen niet uitsluitend worden verwerkt via het onkostenmanagementsysteem.

De betaling van dagvergoedingen aan derden moet:

- **niet** worden gedaan om derden te beïnvloeden teneinde op ongepaste wijze transacties te verwerven of te behouden, noch voor gunsten of voordelen;
- toegestaan zijn volgens plaatselijke wetgeving en de bekende beleidslijnen van de werkgever van de betrokken derde;
- gebruikelijk zijn, in soort en waarde, in het betreffende land;
- openlijk plaatsvinden;
- schriftelijk zijn overeengekomen met de werkgever van degene die de dagvergoeding ontvangt;
- **geen** vergoedingen omvatten voor een verwant, associé of andere gast van de ontvanger;
- **niet** anderszins zijn betaald door Rio Tinto;
- verband houden met het uitvoeren of vervullen van een contract of deel uitmaken van de normale gang van zaken bij het bevorderen, demonstreren of verklaren van de bedrijfsvoering van Rio Tinto; en
- een waarde hebben die gelijk is aan - of minder bedraagt dan de landlimiet.

Voor betalingen van dagvergoedingen aan derden is altijd goedkeuring vereist.

Indien de dagvergoedingen niet voor een overheidsambtenaar bestemd zijn en aan alle bovenstaande vereisten voldoen, moet u voorafgaande schriftelijke goedkeuring verwerven van uw manager. Voor overheidsambtenaren moet u voorafgaande goedkeuring verwerven van een line manager uit band C (managing director/ president) of hoger.

TOELICHTING:

- c) **Voorafgaande goedkeuring** moet **schriftelijk** zijn (kan via e-mail) en verkregen worden voordat de dagvergoeding wordt beloofd, aangeboden of gegeven.
- d) Vergeet niet dat de term 'overheidsambtenaar' ook werknemers van staatsbedrijven omvat.
- e) **Niemand is bevoegd om een dagvergoeding goed te keuren die omkoping is of zou kunnen zijn – zie de eerste zin van paragraaf 2.1.**

2.0 Geschenken, bedrijfsgastvrijheid en dagvergoedingen (vervolg)

2.4 Rio Tinto-personeelsleden die een dagvergoeding aangeboden krijgen hebben goedkeuring nodig

Noch uzelf, noch uw verwanten of associés mogen dagvergoedingen aanvaarden van derden vanwege uw functie bij Rio Tinto zonder de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van:

- uw manager in die gevallen waar de dagvergoeding minder is dan de landlimiet,; of
- in elk ander geval, een line manager uit band C (managing director/ president) of hoger.

Dergelijke dagvergoedingen dienen naar behoren en transparant te worden vastgelegd en gedocumenteerd. Alle betalingen moeten worden gedaan aan de werkmaatschappij van het concern.

2.5 Zorg dat u voordelen en dagvergoedingen vastlegt

U moet nauwkeurig alle voordelen verstrekt aan – of ontvangen van derden vastleggen in de boekhouding van de werkmaatschappij, **tenzij** ze een zuiver **nominale** waarde hebben. Alle dagvergoedingen moeten nauwkeurig worden vastgelegd in de boekhouding van de werkmaatschappij.

TOELICHTING:

Voorbeelden van voordeel met een zuiver nominale waarde vindt u in de *Anti-corruptie due diligence richtlijnen*. In het algemeen zullen waarden onder 25 procent van de landlimiet als nominaal worden beschouwd.

De rapportage dient de volgende gegevens te bevatten:

- of het een gift/bedrijfsgastvrijheid/reis/dagvergoeding betreft;
- de aard en het doel van het voordeel;
- de datum waarop dit gegeven of ontvangen werd;
- het bedrag en/of de waarde van het voordeel (per ontvanger) en voor dagvergoedingen, de grondslag waarop de berekening werd gemaakt;
- de status van de non-Rio Tinto ontvanger/gever – een handelsentiteit/persoon of een overheid/overheidsinstelling/ambtenaar; en
- gegevens van de non-Rio Tinto ontvanger/schenker – volledige naam, titel, afdeling en zakelijke entiteit/overheidsinstelling.

Waar het voordeel de voorafgaande goedkeuring van een manager vereist of de betaling een dagvergoeding betreft, moet de rapportage tevens omvatten:

- gegevens van eventuele andere voordelen die u verstrekte aan of ontving van de non-Rio Tinto ontvanger/gever in de voorgaande 12 maanden;
- kopieën van de goedkeuring vereist krachtens deze norm; en
- gegevens van eventuele handeling of toezicht met betrekking tot Rio Tinto die de betrokkene in de voorgaande 12 maanden heeft uitgevoerd of waarschijnlijk zal uitvoeren gedurende de volgende 12 maanden.

2.0 Geschenken, bedrijfsgastvrijheid en dagvergoedingen (vervolg)

Een werkmaatschappij kan ervoor kiezen om gegeven of ontvangen voordelen op te nemen in haar onkostenmanagementsysteem of in een daarvoor bestemd register of registers. Dagvergoedingen moeten worden opgenomen in een of meer daarvoor bestemde register(s). Het register of de registers worden onderdeel van de boeken en bescheiden van de werkmaatschappij.

TOELICHTING:

- a) In de *Anti-corruptie toolkit* vindt u een sjabloon voor een dergelijk register.
- b) Alle boekingen in het onkostenmanagementsysteem voor voordelen verstrekt door of aan werknemers en core contractors moeten volledig worden gedocumenteerd, met inbegrip van eventuele vereiste schriftelijke goedkeuring en bijbehorende documentatie (inclusief alle kwitanties, facturen, rekeningen, enz.).

2.6 De waarde van geschenken en bedrijfsgastvrijheid vaststellen

De waarde van een geschenk moet worden berekend als zijnde het hoogste bedrag van:

- de feitelijke kosten (bijv. wat het kost om het geschenk te kopen); en
- de reële marktwaarde van het geschenk (bijv. wat een redelijk mens voor het geschenk zou betalen).

De waarde van een evenement is het bedrag van de feitelijke kosten van het evenement gedeeld door het aantal deelnemers.

TOELICHTING:

Indien het geschenk of evenement wordt verstrekt door een derde en de kosten niet bekend zijn, moet een redelijke schatting van de waarde plaatsvinden.

2.7 Landlimieten

De leidinggevende van het concern die verantwoordelijk is voor een specifiek land en het algemene hoofd van Naleving bepalen de limieten voor het land.

- De leidinggevende van het concern moet deze limiet aan alle betrokken werknemers en core contractors in dat land doorgeven.
- Het algemene hoofd van Naleving moet dergelijke limieten vastleggen op de anti-corruptiepagina van het nalevingsdocument op het *Prospect*-portaal.

TOELICHTING:

- a) Voor elk land geldt een limiet voor overheidsambtenaren en een andere limiet voor andere derden.
- b) Waar geen landlimiet bestaat, geldt de standaardlimiet vermeld in het nalevingsdocument op het *Prospect*-portaal.
- c) De landlimieten gelden voor bezoekend Rio Tinto-personeel.
- d) Niets in deze norm belet werkmaatschappijen om haar werknemers en core contractors in een bepaald land lagere limieten op te leggen. In dat geval moeten de lagere limieten duidelijk en regelmatig worden doorgegeven aan betrokken werknemers en core contractors en aan het algemene hoofd van Naleving.

3.0 Politieke betrokkenheid

Rio Tinto neemt geen deel aan partijpolitiek. Rio Tinto doet geen betalingen aan politieke partijen of individuele politici.

Wij doen niet aan politiek.

Werkmaatschappijen van het concern mogen niet direct of indirect deelnemen aan partijpolitiek, of betalingen doen aan politieke partijen, individuele politici of politieke kandidaten.

Werknemers mogen wel betrokken zijn bij de politiek, maar alleen in hun persoonlijke hoedanigheid. Werkmaatschappijen mogen werknemers of core contractors niet beletten om deel te nemen aan het politieke proces wanneer zij handelen als individuele burgers en wanneer bij de deelname geen fondsen, activa, middelen, tijd of personeel van Rio Tinto betrokken zijn.

Het is Rio Tinto-personeel niet toegestaan om:

- fondsen, activa, middelen, tijd of personeel van Rio Tinto, inclusief bijdragen in natura van goederen, materialen of diensten, te gebruiken voor politieke bijdragen, of om een politieke partij, individuele politicus of politieke kandidaten te steunen;
- fondsen van Rio Tinto te gebruiken voor betalingen, leningen, giften, of geschenken aan politieke partijen, individuele politici of politieke kandidaten;
- fondsen van Rio Tinto te gebruiken ter betaling van toegangsgelden voor congressen, diners, of vergelijkbare evenementen georganiseerd door politieke partijen, individuele politici, politieke kandidaten of hun medestanders, of ter betaling van hun publicaties, wanneer daar een element van fondsenwerving bij betrokken is;
- politici of politieke kandidaten of hun medewerkers te voorzien van reizen en accommodatie anders dan overeenkomstig deze norm;
- fondsen van Rio Tinto te gebruiken om bijdragen van anderen aan politieke partijen, individuele politici of politieke kandidaten te evenaren;
- tijdens werktijden van Rio Tinto of met gebruik van fondsen, activa, middelen of personeel van Rio Tinto, andere werknemers of core contractors, direct of indirect, voor te stellen om politieke partijen, individuele politici of politieke kandidaten financieel of anderszins te ondersteunen ; of
- fondsen van Rio Tinto te gebruiken voor betalingen aan organisaties die een dekmantel zijn voor politieke partijen, individuele politici of politieke kandidaten, of die de mogelijkheid bieden om hen via hun kanalen te voorzien van fondsen.

Wees voorzichtig met benoemingen

van overheidsambtenaren. Het is werkmaatschappijen van het concern niet toegestaan om zonder de goedkeuring van de leidinggevende van de werkmaatschappij:

- een politicus of overheidsambtenaar als consultant aan te nemen; of
- een politicus of overheidsambtenaar (of een politicus of overheidsambtenaar die in de voorgaande 12 maanden met pensioen is gegaan of ontslag heeft genomen) te benoemen in een bedrijfsfunctie.

TOELICHTING:

Politieke actiecomités in de Verenigde Staten worden besproken in de *Anti-corruptierichtlijnen*.

4.0 Donaties aan liefdadigheidsinstellingen en sponsoring

Rio Tinto schenkt niet aan liefdadigheid en sponsoring waar dat zou kunnen worden uitgelegd als omkoping of betalingen voor ongeoorloofd zakelijk voordeel.

TOELICHTING:

Niets in dit artikel doet afbreuk aan onze doelstelling om met onze burens in de gemeenschap duurzame relaties op te bouwen die blijk geven van wederzijds respect, actief partnership en betrokkenheid op de lange termijn.

Voor deze paragraaf gelden de volgende definities:

‘Liefdadigheidsdonaties’ omvatten giften aan liefdadige organisaties (inclusief academische instellingen zoals universiteiten), liefdadige deelnemingen, liefdadige schenkingen en filantropische activiteiten.

‘Donaties’ betekent kleine of grotere hoeveelheden middelen (tijd, financiële -, bezittingen of mankracht) vrijwillig verstrekt aan een organisatie (liefdadig of anderszins) of individuele personen om een doel of initiatief te ondersteunen zonder verwachtingen van zakelijk gewin of rendement. Donaties verschillen van sponsorschappen, die zakelijk voordeel opleveren.

‘Sponsorschap’ verwijst naar steun voor een evenement, initiatief of organisatie (inclusief academische instellingen zoals universiteiten) in de vorm van financiën, bezittingen en/of andere middelen, in ruil voor bepaalde rechten, voordelen of contacten die kunnen worden geëxploiteerd. Sponsorschappen zijn bedoeld om wederzijds bevorderlijk te zijn. Ze kunnen klein- of grootschalig zijn. Sponsorschappen kunnen een eenmalige investering zijn of onderdeel vormen van een verbintenis op langere termijn. Plaatselijke sponsorschappen kunnen worden gebruikt om betrokkenheid bij een plaatselijke gemeenschap te bevorderen of de waarden van het concern te bekrachtigen.

Liefdadigheidsdonaties en sponsorschappen mogen niet worden gebruikt om onrechtmatige voordelen te verwerven. Liefdadigheidsdonaties en sponsorschappen moeten voor rechtmatige doeleinden worden gebruikt; ze mogen geen verkapte omkoping vormen.

Liefdadigheidsdonaties mogen niet aan individuele personen worden gegeven.

Werkmaatschappijen van het concern mogen alleen liefdadigheidsdonaties of sponsorschappen (en de bijbehorende betalingen) doen aan maatschappelijke stichtingen, clubs, verenigingen, organisaties zonder winstoogmerk, niet-overheids organisaties, andere maatschappelijke handelsorganisaties en/of academische instellingen zoals universiteiten.

Liefdadigheidsdonaties en sponsorschappen mogen geen politieke banden hebben.

Werkmaatschappijen mogen geen liefdadigheidsdonaties doen aan of sponsoring aanbieden aan organisaties die banden hebben met politieke partijen of politici.

Liefdadigheidsdonaties en sponsorschappen moeten:

- zijn toegestaan krachtens plaatselijke wetgeving;
- nauwkeurig worden vastgelegd in de boekhouding van de werkmaatschappij;
- voor liefdadige – of maatschappelijke doeleinden bestemd zijn; en
- vooraf zijn goedgekeurd door een band C (managing director/president) of hoger.

Sponsorschappen moeten transparant zijn gedocumenteerd in een overeenkomst met de te sponsoren organisatie.

5.0 Melden van omkoping, corruptie en overtredingen

Alle medewerkers van Rio Tinto hebben de verantwoordelijkheid om overtredingen van deze norm te melden.²

Voor deze paragraaf geldt de volgende definitie:

‘Waarschuwingssignalen’ betekent aanwijzingen van omkoping of niet-naleving van deze norm, Onze manier van werken of de bedrijfsintegriteitsnormen van een gevolmachtigde, consultant, contractor, adviseur of zakelijke partnerovereenkomst met Rio Tinto.

Wees waakzaam en laat uw stem horen. Rio Tinto-personeel moet alert zijn op waarschuwingssignalen van omkoping en corruptie, en dergelijke waarschuwingssignalen ter sprake brengen bij hun line manager of hoger senior management.

Meldingen zijn essentieel voor naleving. Ieder Rio Tinto-personeelslid dat zich bewust is van, of zich zorgen maakt over een handelswijze of verdachte activiteit die een overtreding van deze norm met zich mee zou kunnen brengen, moet dit aangeven bij de line manager. Als u vindt dat u de kwestie niet kunt rapporteren aan uw line manager, moet u het melden bij een ander lid van het management, die een hogere functie bekleedt dan u. De medewerker die het rapport in ontvangst neemt, dient de zaak door te geven aan de hoogste leidinggevende van de afdeling.

Meld het altijd als u wordt gevraagd om mee te werken aan illegale activiteiten. Alle Rio Tinto-personeelsleden die:

- direct of indirect worden benaderd om betrokken te raken bij activiteiten gerelateerd aan omkoping of corruptie, of
- verdenkingen koesteren van activiteiten gerelateerd aan omkoping of corruptie,

moeten dit onmiddellijk doorgeven aan hun line managers.

VERGEET NIET:

U kunt:

- praten met uw manager of supervisor, dit is vaak de beste persoon om in eerste instantie te benaderen; of
- contact opnemen met Rio Tinto Naleving; of
- gebruik maken van *Speak-OUT*, ons klokkenluidersprogramma.

Voor meer informatie kunt u de richtlijnen in de *Anti-corruptie toolkit* raadplegen.

Deel B: – Overige kwesties voor het bedrijfsmanagement van werkmaatschappijen

6.0 Meldingen aan senior niveaus en onderzoeken

Vermoedelijke overtredingen moeten worden onderzocht.

Waarschuw de juiste mensen als zich problemen voordoen. Werkmaatschappijen van het concern moeten zorgen dat managers de door Rio Tinto-personeel aangegeven zaken doorgeven aan het hogere management. Managers moeten elke verdenking, aantijging, melding of voorkomen van schending van deze norm behandelen alsof het fraude betreft, zie artikel 3.3.1 van de *Anti-fraude normen en richtlijnen*. Als de zaak naar haar mening een ernstige inbreuk op interne controlemaatregelen vertegenwoordigt, moet een werkmaatschappij daarnaast onmiddellijk melding doen aan het algemene hoofd van Naleving en het hoofd van de afdeling verzekeringen, zie artikel 3.4.1 van de *Anti-fraude normen en richtlijnen*.

Onderzoek door werkmaatschappijen.

Een werkmaatschappij moet een onderzoek instellen naar al dergelijke zaken, zie artikel 4.1.4 tot 4.1.13 van de *Nalevingsnorm* van Rio Tinto en de *Normen voor onderzoek naar aantijgingen van ernstige overtredingen*.

² Afhankelijk van plaatselijke wetgeving

7.0 Boeken en bescheiden en interne controlemaatregelen

De boeken en bescheiden van Rio Tinto moeten accuraat zijn.

Leg betalingen altijd correct en transparant vast. Werkmaatschappijen moeten een effectief systeem van interne controlemaatregelen hebben, inclusief financiële, boekhoudkundige en fiscale systemen, om te zorgen voor accurate boeken en bescheiden en een eerlijk en billijk beeld van hun bedrijfsvoering, en de volgende zaken te voorkomen:

- omkoping en corrupte praktijken;
- niet geboekte, verkeerd geïdentificeerde of geheime rekeningen; of
- het opstellen van rapporten die de transacties waarmee zij verband houden niet deugdelijk en eerlijk weergeven of die transacties weglaten die zouden moeten worden geboekt.

Management is verantwoordelijk voor naleving. Line management is verantwoordelijk voor het garanderen van de benodigde interne controlemaatregelen die schending van deze norm voorkomen en detecteren. Op deze norm is paragraaf 3.4.1 van de *Anti-fraude normen en richtlijnen* van toepassing.

Onderzoek altijd de corruptierisico's bij nieuwe projecten en nieuwe landen. Elke werkmaatschappij moet, voordat men begint met het opzetten van nieuwe projecten of activiteiten in een genomineerd land, een nalevingsrisicoanalyse uitvoeren waarin de nadruk ligt op bedrijfsintegriteit en de in deze norm behandelde zaken. De risicoanalyse moet gedocumenteerd worden – zie artikel 2.1 van de *Nalevingsnorm*.

TOELICHTING:
Genomineerd land is een gedefinieerde term.

Verliezen en boetes worden plaatselijk geboekt. Verliezen als gevolg van inbreuken op deze norm moeten worden afgezet tegen het kosten/batencentrum waarin het plaatsvond.

Besprek en herzie corruptiecontrolemaatregelen regelmatig. Wanneer een werkmaatschappij een auditforum uitvoert, moet bedrijfsintegriteit daarvan een vast onderdeel vormen, inclusief omkoping en corruptie.

8.0 Trainingen voor de vermindering van het risico van niet-naleving

Leidinggevenden in mogelijk kwetsbare functies moeten training krijgen ter vermindering van het risico van niet-naleving van deze norm.

Voor deze paragraaf gelden de volgende definities:

'**Vertrouwenspositie**' heeft de betekenis zoals toegewezen in de Nalevingsnorm.

'**Kwetsbare vertrouwensposities**' omvat:

- alle Rio Tinto-personeelsleden die waarschijnlijk te maken kunnen krijgen met aanzienlijke corruptiethema's in hun werk. Dat zijn bijvoorbeeld mensen die betrokken zijn bij beslissingen inzake marketing, werving, douaneverklaringen, aankoop en verkoop van bedrijven of belangrijke activa, juridische adviseurs en leden van verkenningsteams die werken met regulerende instanties waar ze nog niet eerder mee hebben gewerkt, en waar dergelijke functies zich bevinden in, of te maken hebben met, genomineerde landen.
- line managers van dergelijke Rio Tinto-personeelsleden; en
- alle werknemers in functies uit band C en hoger, ongeacht hun locatie of functie.

TOELICHTING:
Genomineerd land is een gedefinieerde term.

Elke werkmaatschappij moet:

- op basis van een risicoanalyse bepalen welke functies vertrouwensposities zijn, en bepalen welke werknemers en core contractors die vertrouwensposities bekleden. Artikel 3.5.1 van de *Anti-fraude normen en richtlijnen* is van toepassing op deze norm (inclusief online training van vertrouwensposities);
- bepalen welke vertrouwensposities kwetsbare vertrouwensposities zijn;
- zorgen dat het personeel in die kwetsbare vertrouwensposities anti-corruptietraining krijgen van een instructeur die door Rio Tinto Naleving wordt geleverd (en met de vereiste frequentie, zie paragraaf 3.1.4 tot 3.1.8 van de *Nalevingsnorm*);
- zorgen dat werknemers of core contractors die worden overgeplaatst naar een genomineerd land anti-corruptietraining krijgen van een instructeur die door Rio Tinto Naleving wordt geleverd, vóór aankomst in dat land;

8.0 Trainingen voor de vermindering van het risico van niet-naleving (vervolg)

- e) ervoor zorgen dat:
- i. de rapporten van anti-corruptie bewustzijnstraining van kwetsbare vertrouwensposities onmiddellijk worden opgenomen in het nalevingsdocument op het Prospect-portaal, en
 - ii. een actuele lijst van werknemers en core contractors in die functies wordt onderhouden en verstrekt aan Rio Tinto Naleving via het proces zoals beschreven op de anti-corruptiepagina van het nalevingsdocument op het Prospect-portaal.

9.0 Samenwerking met zakelijke partners

Rio Tinto wil dat alle bedrijven waarin het belangen heeft anti-corruptierichtlijnen aannemen en toepassen die vergelijkbaar zijn met deze norm.

Voor deze paragraaf gelden de volgende definities:

De bedrijfsintegriteitsnormen van Rio Tinto omvatten *Onze manier van werken*, deze norm, de *Bedrijfsintegriteitsnorm (belangentegenstellingen)* en de *Derdenintegriteit. Due Diligence-norm*.

9.1 Elke werkmaatschappij moet:

- zorgen dat alle bedrijfsonderdelen die deel uitmaken van het Rio Tinto Concern de Rio Tinto Bedrijfsintegriteitsnormen aannemen en naleven; en
- wat betreft pas verkregen of gevormde ondernemingen waarin een meerderheidsbelang is verkregen of wordt beheerd:
 - in de contractvoorwaarden bepalingen opnemen (vergelijkbaar met de clausules in de *Anti-corruptie toolkit*) die vereisen dat de onderneming Rio Tinto's *Bedrijfsintegriteitsnorm* aanneemt en naleeft; en
 - zorgen dat de onderneming de bepalingen in de contractvoorwaarden en Rio Tinto's *Bedrijfsintegriteitsnorm* naleeft.

Waar dergelijke bepalingen niet kunnen worden opgenomen in de contractvoorwaarden:

- moeten de leidinggevende van de werkmaatschappij en het algemene hoofd van Naleving de vorm van de op te nemen bepalingen goedkeuren; en
- de afdeling die het aangaan van de contractvoorwaarden moet goedkeuren (bijv. de Directie, de Investeringscommissie) op de hoogte worden gesteld van de contractuele positie in dit opzicht

Waar dergelijke contractvoorwaarden niet aanwezig zijn (bijv. bij een on-marketovername):

- moet de leidinggevende van de werkmaatschappij en het algemene hoofd van Naleving het tijdsschema goedkeuren waarbinnen het bedrijf de bedrijfsintegriteitsnormen van Rio Tinto aanneemt en naleeft.

9.0 Samenwerking met zakelijke partners (vervolg)

9.2 Voor elke nieuwe onderneming waarin de werkmaatschappij een minderheidsbelang krijgt en/of die niet wordt beheerd door Rio Tinto, moet elke werkmaatschappij:

- streven naar het in de contractvoorwaarden opnemen van bepalingen (vergelijkbaar met de bepalingen in de *Anti-corruptie toolkit*) die vereisen dat de onderneming de bedrijfsintegriteitsnormen van Rio Tinto aanneemt en naleeft;
- waar dergelijke bepalingen niet kunnen worden opgenomen in de contractvoorwaarden,
 - moeten de leidinggevende van de werkmaatschappij en het algemene hoofd van Naleving de vorm van de op te nemen bepalingen goedkeuren; en
 - moet de afdeling die het aangaan van de contractvoorwaarden moet goedkeuren (bijv. de Directie, de Investeringscommissie) op de hoogte worden gesteld van de contractuele positie in dit opzicht; en
- de beherende zakelijke partner en de onderneming controleren om alert te zijn op een eventueel toenemend corruptierisico en/of niet-naleving van de bepalingen opgenomen in de contractvoorwaarden.

Revisies

Implementatiegoedkeuring:
Rio Tinto Executive committee

Documenteigenaar:
Rio Tinto Naleving

Revisies

Versienummer	Uitgiftedatum	Aard van wijzigingen	Paraaf
Richtlijn Bedrijfsintegriteit	2005		
Bedrijfsintegriteitsnorm en anti-corruptiebeleid	1 januari 2012	Nieuwe norm	NT

Rio Tinto plc
2 Eastbourne Terrace
Londen W2 6LG
Verenigd Koninkrijk

T +44 (0)20 7781 2000

Rio Tinto Limited
120 Collins Street
Melbourne, Victoria 3000
Australië

T +61 (0)3 9283 3333